

JUHA HALLANORO

PIENTIETOKONE JA SEN VALMISOHJELMISTOT SAIRAALAN HALLINNOLLISESSA
TIETOJENKÄSITTELYSSÄ

Eräiden TYKS-piirin sairaaloiden taloushallinnon atk-järjestelmien
hankinta 1980

Vuoden 1979 lopulla todettiin seuraavien piirin laitosten
uusivan taloushallinnon atk-järjestelmiään vuosina 1980-81:

- Halikon sairaala
- Vakka-Suomen aluesairaala
- Uudenkaupungin sairaala
- Uudenkaupungin seudun terveystakeskus

Alueellisten velvoitteiden nojalla TYKS organisoi järjestelmien
hankinnassa tarvittavan selvittelytyön ja ohjasi laitokset
hankintayhteistyöhön.

Yhteiset tarjouspyynnöt koskivat järjestelmätoimituksia seuraaviin toimintoihin:

- palkanlaskenta (myös TYKS)
- suorite- ja kustannuslaskenta
- kirjanpito
- varastokirjanpito
- apteekkikirjanpito
- potilas- ja kuntalaskutus
- reskontrat

Toimittajaehdokkaiksi valittiin kuusi keskeistä sairaalakokemusta
omaavaa yritystä, jotka edustivat atk-palvelukeskuksia ja pien-

tietokonepohjaisten järjestelmien toimittajia. Järjestelmien valintakriteereistä päällimmäisiksi nousivat:

- osoitettu toimitusvarmuus, tarjottujen järjestelmien toimivuus
- järjestelmien käyttöominaisuudet
- taloudelliset seikat

Toiminnallisesti tarjotuista järjestelmistä pienkonepohjaiset ns. välittömän käytön ratkaisut katsottiin selvästi paremmiksi kuin palvelukeskuspohjaiset eräajojärjestelmät.

Toimitusvalmiudeltaan ja toimivien referenssijärjestelmien osalta paras palvelukeskus ja paras pientietokonejärjestelmätoimittaja arvioitiin suunnilleen tasavertaisiksi.

Kokonaish^{hinta}suhteet viiden vuoden käytössä:

	Halikko	Uusikaupunki	TYKS/palkat
Palvelukeskus/eräajo	1,00	1,00	1,00
Pientotietokone/välitön käyttö	0,77	0,66	0,41

Tarjouskilpailun nojalla Halikon sairaalaan hankittiin pientietokonelaitteisto, joka asennettiin marraskuussa 1980. Laitteistolla on tällä hetkellä käytössä seuraavat sovellukset:

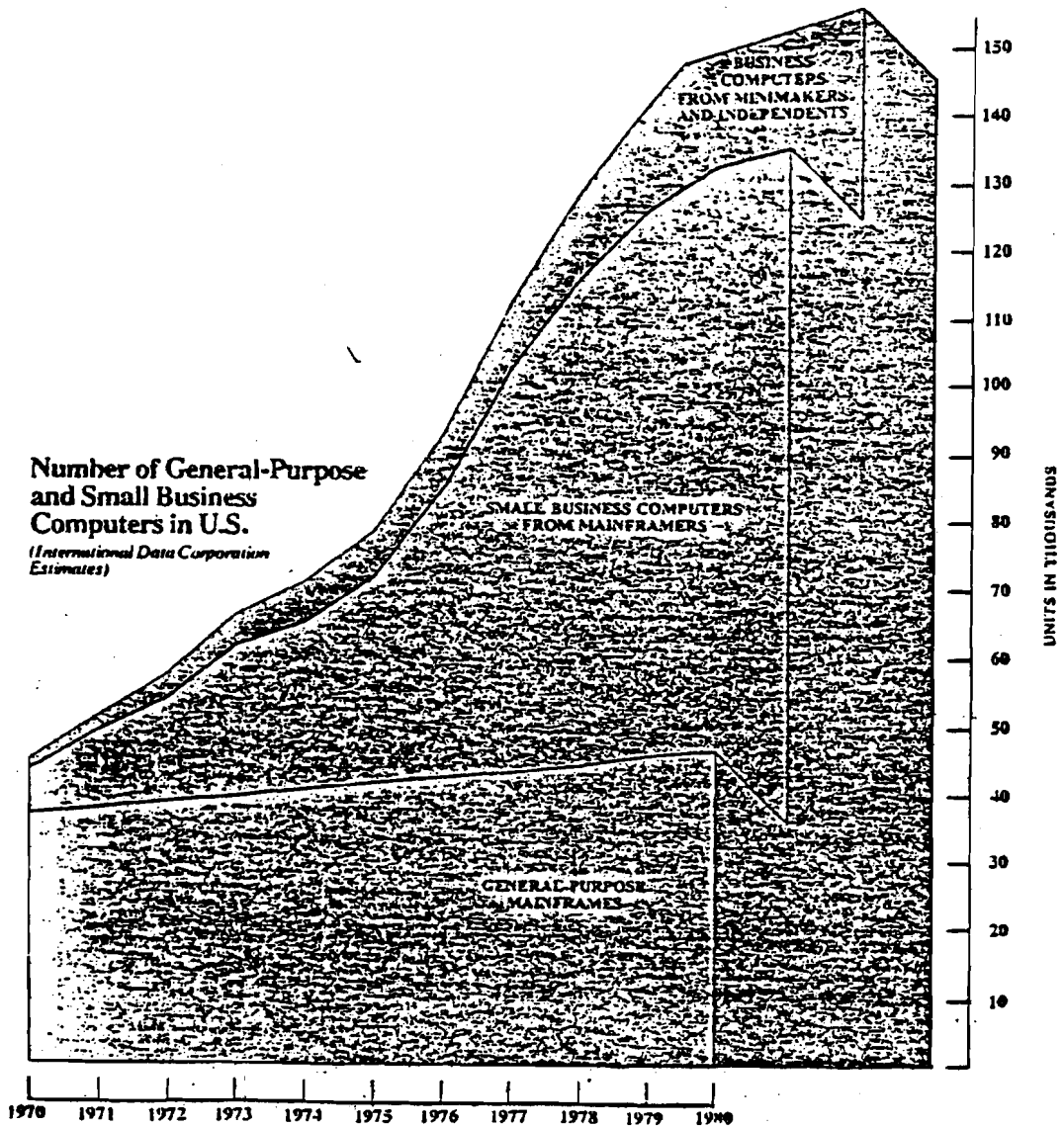
- palkanlaskenta
- kirjanpito
- varastokirjanpito
- potilaslaskutus

Käyttökokemukset ovat myönteiset.

Uudenkaupungin hankinta kariutui laitosten erimielisyyksiin valittavasta laitteistosta ja sen käytöstä. Lisäksi hanke ei saanut valtionosuutta.

TYKS:n osalta selvityksen ei katsottu aiheuttavan muutostarvetta käytössä olevaan järjestelmään.

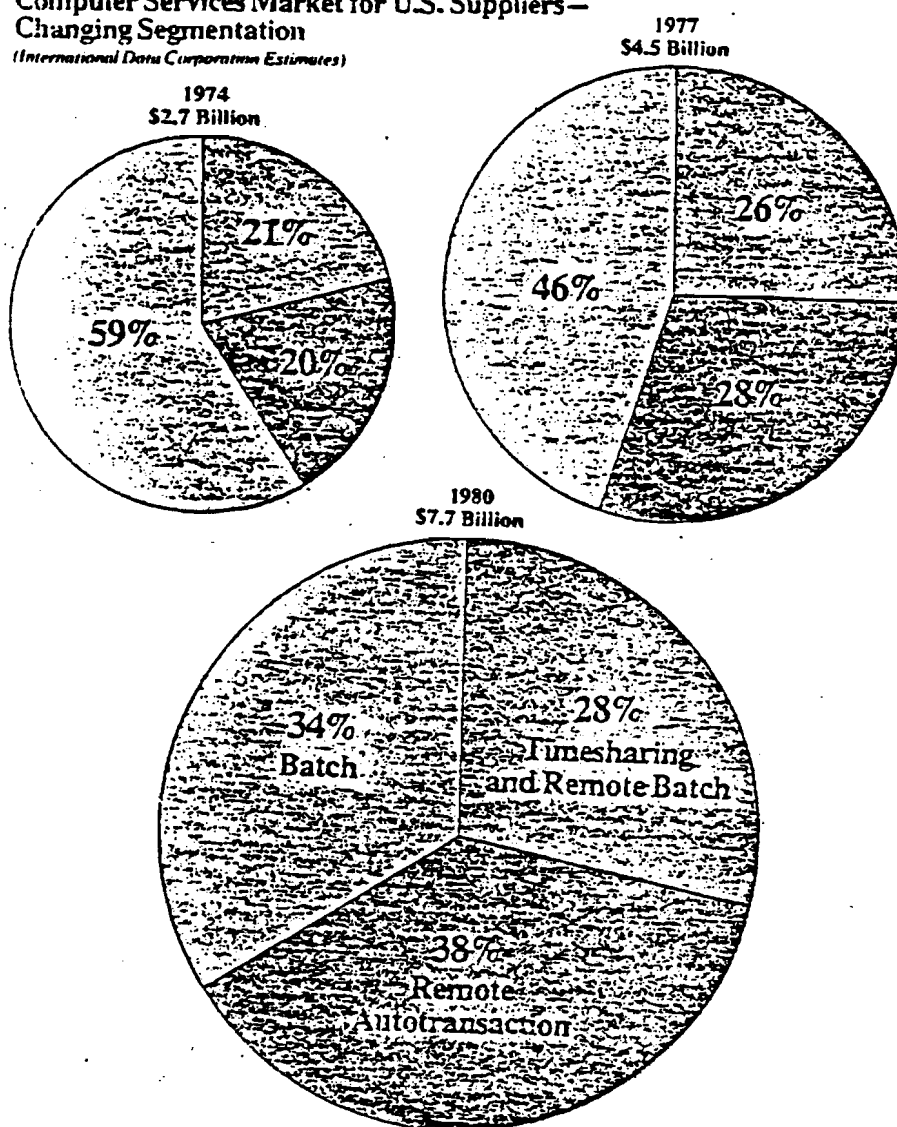
Laitteistokehityssennusteissa nähdään pienkonelaitteistojen käytön erittäin voimakas kasvu tulevina vuosina. Oheinen ennuste kuvaa kehitystä kaupallis-hallinnollisella sektorilla Yhdysvalloissa:

Pientietokoneiden käytön lisääntyminen tapahtuu rinnan tietojenkäsittelykapasiteetin etäiskäyttömuotojen kasvavan hyödyntämisen kanssa. Oheiset kaaviot kuvaavat paikallisen eräkäsittelyn (batch), osituskäytön ja etäiseräkäsittelyn (time sharing and remote batch) sekä etäiskäsittelynä suoritettavan tapahtumakäsittelyn (remote autotransaction) suhteellisten osuuksien muutosta tietojenkäsittelyn kokonaiskuormituksessa.

Computer Services Market for U.S. Suppliers— Changing Segmentation

(International Data Corporation Estimates)

Atk-markkinatutkimukset,Mitä odotettavissa 80-luvulla?

Suomalaisten atk-palvelujen ostajien ja myyjien keskuudessa suoritettu kysely¹ tuotti tulokseksi:

- laitosten omat pienkoneet ovat tulleet jäädäkseen
- laitosten atk-osastot perinteisinä atk-tietosysteemejä tekevinä häviävät ja systeemit hankitaan valmiina "avaimet käteen" niitä tuottavilta yrityksiltä
- perinteinenkin palvelukeskustoiminta kasvaa etenkin 80-luvun alussa
- etäiskäyttötoiminta lisääntyy voimakkaasti
- atk tunkeutuu kaikkialle (eräänä ilmentymänä toimistoautomaatio)
- .
- .
- .

¹ Partanen, Virtanen: Atk-palvelualaa kartoitettu:
Atk-tietosanomat 1-2/80

Pientietokoneen edut hallinnollisessa tietojenkäsittelyssä

- Välittömän tietojenkäsittelyn idea:

Tiedot kerätään siellä missä ne syntyvät, syötetään ja käsitellään välittömästi sekä tulostetaan siellä, missä niitä tarvitaan.

- Tietokoneen palvelut tuodaan suoraan työpisteeseen käyttäjien luo työskentelyn tapahtuessa paikallis- tai etäistyöasemilla
- moniajokäyttöjärjestelmä mahdollistaa useiden eri tehtävien suorittamisen samanaikaisesti
- järjestelmät ovat helppokäyttöisiä edellyttämättä laajaa atk-tuntemusta, käyttö ei edellytä varsinaista operointia
- laitteiston käyttöönotto ja laajennukset ovat porrastettavissa
- järjestelmien toimintataso on käyttäjän valittavissa
- toteuttaa luonnostaan ajatuksen: Hajauta fyysisesti, yhdistä loogisesti.